

NACIONALNI PROGRAM O PREHRANI IN TELESNI DEJAVNOSTI ZA ZDRAVJE 2015–2025 (NPPTDZ)

1. sestanek medresorske delovne skupine za preoblikovanje živil, 17.december 2018

Dnevni red:

- I. Aktivnosti v povezavi s trženjem in preoblikovanjem živil
- II. Poročilo o doseganju ciljev izvajanja nacionalnega AN za zmanjševanja uživanja soli v prehrani prebivalcev Slovenije
- III. Nacionalna shema označevanja živil
- IV. Usmeritve na področju prehrane na ravni EU
- V. Razno

POVEČATI

- ↑ Delež dojenih otrok
- ↑ Delež tistih; zajtrkujejo, S/Z
- ↑ Delež telesno dejavnih

ZMANJŠATI

- ↓ Delež čezmerno težkih/debelih
- ↓ Vnos nasičenih maščob, sladkorja in soli
- ↓ Vnos TMK
- ↓ Delež podhranjenih in funkcionalno manj zmognih

Prednostna področja

PREHRANA

- Prehranjevanje v skladu s priporočili
- Izboljševanje živilskih izdelkov ter gost. in turistične ponudbe
- Zdrava izbira za socialno ogrožene in ranljive
- Varna, lokalno in trajnostno pridelana
- Označevanje, predstavljjanje in trženje

TELESNA DEJAVNOST

• IZOBRAŽEVANJE , RAZISKOVANJE IN OSVEŠČANJE

Spremljanje izvajanja NPPTDZ

medresorska DS državnih sekretarjev

operativna medresorska delovna skupina

delovna skupina za izboljšanje ponudbe
živil in preoblikovanje sestave živil

delovna skupina za spodbujanje telesne
dejavnosti

Povezovanje in informiranje deležnikov NPPTDZ

- www.dobertekslovenija.si
- obdobje nacionalne
konference o prehrani in
telesni dejavnosti ter drugi
dogodki

The screenshot shows the homepage of the website www.dobertekslovenija.si. At the top, there is a large image of a young boy holding up a giant carrot. Below this image, the text "10 CILJEV" is displayed in large green letters. Underneath, a smaller text block states: "Zdravo prehranjevanje in redna telesna dejavnost prispevata k boljšemu zdravju, večji kakovosti življenja in vzdržnosti zdravstvenih sistemov." Below this text is a green button labeled "Več o tem".

Below the main content area, there is a horizontal navigation bar with five colored tabs: "10 ciljev" (pink), "Prednostna področja" (orange), "Akcijski načrt do 2018" (purple), "Prehrana.si" (green), and "N" (blue). Below the navigation bar, there are three main content blocks:

- On the left, a graphic with the text "KUHAJMO ZDRAVO IN OKUSNO" and "Usposabljanje za ponudnike prehrane" above the title "MODEL PREHRANSKIH USPOSABLJANJ".
- In the center, a photograph of a group of people sitting at a round table during a meeting or conference.
- On the right, a poster for an event titled "HRANE" dated "17. november 2017", featuring a young girl eating an apple.

I. Aktivnosti v povezavi s trženjem in preoblikovanjem živil

Izhajamo iz ciljev in izpolnjevanja ukrepov na dveh področjih

2. Izboljševanje ponudbe živilskih izdelkov ter gostinske in turistične ponudbe

5. Označevanje, predstavlanje in trženje živil

Dolgoročnejše spodbujane zdrave, lokalne gostinske ponudbe

- Program: **Otroci otrokom pripravimo zdrave tradicionalne obroke ali obujanje prehranske kulturne dediščine - projekt Kuhna pa to**
Izvajalec: **Društvo vesela kuhinja,**

izboljšanje odnosa učencev do ponujenih zdravih obrokov v šolskih kuhinjah.

- Sodelovanje Slovenije za evropsko gastronomsko regijo*

Preoblikovanje-reformulacija živil: EU okvir

- EU okvir za nacionalne pobude za zniževanje soli (2008)
- EU okvir za nacionalne pobude za zniževanje določenih hranil: energijska vrednost, skupne maščobe, nasičene maščobe, trans maščobe, dodani sladkorji, velikost porcij, pogostost uživanja (od 2011 naprej)

Aneks I: nasičene maščobe (od 2012 naprej)

Aneks II: dodani sladkorji (od 2016 naprej)

Povečati ponudbo prehransko ustrežnejših in tudi preoblikovanih živilskih izdelkov

Cilj sol -zmanjšati vnos soli pri prebivalcih, za 15 %.

RAZISKAVA SOL

Izhodiščno stanje in podatki za spremljanje - NIJZ:

V raziskavi merjenja izločenega natrija v 24h urinu med odraslimi (2012) je bil ugotovljen vnos 11,8 g/dan soli.

Naslednja načrtovana raziskava november 2019 (poleg Na in K tudi I + ugotavljanje zdravstvene pismenosti v povezavi s soljo)

PROGRAM PREŽIVI:

Zaveze na področju soli

RAZISKAVA SLADKOR:

Sladkor v prehrani; razpoložljivost v živilih, prehranski vnosi in
vplivi na zdravje (1.7.2018 - 30.6.2021)

Partnerji: Nutris, NIJZ, UKC-LJ

Obdelava podatkov o sladkorju v izdelkih vzorčenih 2017, ponovno
zbiranje podatkov za vse izdelke leta 2020. Določene kategorije že prej.

Cilj transmaščobe

Povečati ponudbo prehransko ustrežnejših in tudi preoblikovanih živilskih izdelkov – z znižanjem vsebnosti TMK

DOLOČITEV IZHODIŠČNEGA STANJA; Projekt TMK v živilih in njihov populacijski vnos

Zakonodajna omejitev TMK: Pravilnik o največji dovoljeni vsebnosti transmaščobnih kislin v živilih (Uradni list RS, št. 18/18 in 23/18) prepoved TMK, 3. april 2019)

PRAVILNIK

o največji dovoljeni vsebnosti transmaščobnih kislin v živilih

1. člen

(1) Ta pravilnik določa največjo dovoljeno vsebnost transmaščobnih kislin v živilih, danih v promet na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Določbe tega pravilnika se uporabljajo za vsa rastlinska olja, maščobe in maščobne emulzije ter živila, ki vsebujejo takšna olja, maščobe in maščobne emulzije.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se določbe tega pravilnika ne uporabljajo za živalska olja in maščobe ter za živila, pri katerih je vsebnost transmaščobnih kislin posledica njihove naravne prisotnosti v živalskih oljih in maščobah, ki so sestavni del teh živil.

2. člen

Ta pravilnik se izda ob upoštevanju postopka obveščanja v skladu z Direktivo (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L št. 241 z dne 17. 9. 2015, str. 1).

3. člen

V tem pravilniku uporabljen izraz vsebnost transmaščobnih kislin pomeni vsoto v živilu prisotnih nenasičenih maščobnih kislin z vsaj eno dvojno vezjo ogljik-ogljik v nekonjugirani trans konfiguraciji.

4. člen

Največja dovoljena vsebnost transmaščobnih kislin v živilih iz 1. člena tega pravilnika ne sme preseči 2 g na 100 g skupne vsebnosti maščob v živilu.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

Živila, dana v promet pred uveljavitvijo tega pravilnika, ki ne izpolnjujejo zahtev iz tega pravilnika, so lahko v prometu največ dvanajst mesecev od uveljavitve tega pravilnika.

6. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

PODPORNI PROJEKTI-MZ sofinancer:

Naslov: **Spodbujanje preoblikovanja in razvoja novih živilskih izdelkov
izboljšanje sestave pri nosilcih živilske dejavnosti s sedežem v Sloveniji**

Izvajalec: **Gospodarska zbornica Slovenije - zbornica kmetijskih in živilskih podjetij,**

Namen programa:

- *podpis listine Zaveza odgovornosti v več sektorjih*
- *dolgoročno oblikovanje zavez odgovornosti celotne živilskopredelovalne industrije.*
- *strokovna podpora nosilcem živilske dejavnosti spodbuja potencial za razvoj, inovativnost in konkurenčnost.*
- *Razvoj dialoga in izmenjave dobrih praks.*

Naslov: **Inovativne rešitve za informirane odločitve:**

MOBILNA APLIKACIJA ZA PODPORO POTROŠNIKOM PRI IZBORU ŽIVIL

Izvajalec: **Inštitut za nutricionistiko**, v sodelovanju z *Inštitutom Jožef Štefan in Zvezo potrošnikov Slovenije*.

Namen programa:

- *spodbujanje prebivalcev k spremljanju podatkov o sestavi živil in olajšati interpretacijo informacij*
- *posredno spodbujati proizvajalce **k reformulaciji živil***
- *razvita mobilna aplikacija bo potrošnikom omogočila enostaven in hiter dostop do podatkov o sestavi živila t.j. poskeniranje črtne kode živila s pomočjo pametnega telefona ter njihovo interpretacijo.*

Naslov: **Nacionalni portal o hrani in prehrani**
www.prehrana.si

Izvajalec: **Inštitut za nutricionistiko**

- *Informiranje prebivalcev z verodostojnimi priporočili in informacijami na področju prehrane.*
- *spodbujanje k preoblikovanju živil, vsakoletni izbor INOVATIVNIH ŽIVIL*
- *Mreženje strokovnjakov*

Naslov: Preventivni program Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije na področju prehrane in telesne dejavnosti

Izvajalec Društvo za zdravje srca in ožilja

Tri "razvade" zdravih ljudi

- aktivnostim za povečanje ponudbe prehransko ustrežnejših in preoblikovanih živilskih izdelkov,

Naslov: **Študent - veš kaj ješ, podnaslov: Študiram, hrano premišljeno izbiram**

Izvajalec: **Zveza potrošnikov Slovenije**

- *izboljšati prehranjevalne navede študentov (zajtrkovanje, priprava obroka, ponudba v prodajnih avtomatih)*

Smernice MZ (uveljavitev 2017) *

Pravila ravnanja
v zvezi z oglaševanjem (6 mesecev)
živil otrokom

ZPS - Spremljanje izpostavljenosti otrok oglasom določenih živil v času otroških programov

*Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah (Zakon o medijih); koregulacija;

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DOBER
Slovenija

DOBER TEK
Slovenija

Izboljševanje živilskih
izdelkov ter gost. in
turistične ponudbe

Varna, lokalno in
trajnostno pridelana

Prehranjevanje v skladu s
priporočili

Ključne aktivnosti in dogodki 2019

- akcijski načrt 2019-2022 (do sredine leta 2019)
- Nacionalna konferenca: predstavitev NVO-varovanje in krepitev zdravja (v aprilu 2019)
- Nacionalna konferenca o prehrani in telesni dejavnosti (oktober 2019)

II. Poročilo o izvajanju AN za sol (2010-2020) - NIJZ

Survey on Members States'
Implementation of the
**EU Salt Reduction
Framework**

POROČILO O DOSEGANJU CILJEV IZVAJANJA NACIONALNEGA
AKCIJSKEGA NAČRTA ZA ZMANJŠEVANJE UŽIVANJA SOLI V PREHRANI
PREBIVALCEV SLOVENIJE (ANSOL)
ZA OBDOBJE 2010–2017

III. Nacionalna shema označevanja živil

Ciljno raziskovalni projekt:

Simboli na živilih kot orodje potrošnikom za lajšanje izbire
zdravju koristnih živil

(V3-1501)

Obdobje poročanja: oktober 2015 – oktober 2017

Sodelujoče organizacije: Inštitut za nutricionistiko, Ljubljana, UNI-lj; BF in EF

Simbol Društva za zdravje srca in ožilja

IV. Usmeritve EU na področju prehrane

Na področju prehrane države članice EU izbrale prioritete-financiranje (Joint Action)

- Reformulacija
- Javno naročanje živil
- Trženje otrokom
- Predsedovanje Avstrije:
»Prehrana ljudi – zdravje prebivalcev. Naproti zdravim in trajnostnim živilskim sistemom« (»People's Food – People's Health – Towards healthy and sustainable European food system«)

Namen:

- izmenjava izkušenj in obetavnih praks
- razprava o skupnih koristih sodelovanja med zdravstvenim

Posledično: koristi za naše naravno okolje, gospodarstvo ter izboljšali socialno varnost in dobro počutje ljudi.